

81 . Galați | Punct: cartier Dunărea | Anul: 2002

Anul: 2002

Cod RAN: 75105.02

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană timpurie, Epoca romană târzie

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Mihalache Brudiu

Instituții: Universitatea Dunării de Jos, Galați

Raport

Cercetările arheologice de salvare din 1979, întreprinse în zona cartierului Dunărea din Galați, situat la 1,5 km est de castellum-ul roman de la Bărboși și continuate până în 1990, aveau să dovedească, că zona "capului de pod" al romanității din Moesia Inferior, de la confluența Siretului cu Dunărea, era mult mai întinsă în ceea ce privește locuirea, decât se cunoștea până atunci¹.

Zona cartierului Dunărea situată la sud-vest de municipiul Galați a făcut parte, în perioada romană, din perimetrul locuirii efective romane. Prin cercetările efectuate între 1979 și 1990 în zona în discuție, au mai fost identificate și alte obiective din epoca romană, respectiv alte trei incinte fortificate pentru depozitele de amfore cu ulei, care se află în diferite puncte situate pe o suprafață de 10 ha.

Pe o altă suprafață de cca. 5 ha a fost identificată, tot prin săpături de salvare cea mai mare necropolă romană de la pragul de jos al Moldovei, din care se cunosc 81 de morminte. Necropola a durat de la 150 până la 250 și prezintă trei sectoare: unul numai cu morminte de incinerare, altul, de tranziție, cu morminte plane și tumulare de incinerare și inhumație și al treilea, numai de inhumație în morminte plane și tumulare.

Tot în cartierul Dunărea la 1,5 km de castellum a fost descoperit și cavoul roman, datat în secolul al IV-lea.

Obiectivul la care am reluat cercetările în 2002, în cadrul practicii cu studenții, a fost castellum-ul roman din cartierul Dunărea, care în 1979 fusese degradat parțial și au fost necesare unele campanii de săpături de salvare².

În ultimul timp toată zona cu vestigii romane identificate, cum am arătat prin cercetări de salvare, a fost arendată de Primăria Municipiului Galați unor locatari de la blocuri care practică grădinaritul sau au făcut garaje, pivnițe, barăci și mai ales au construit garduri cu fier beton, sârmă ghimpată, variate specii de arbuști cu spini, astfel încât nu se mai poate face aproape nimic privind cercetarea, nici fotografia pentru interes științific și nici nu se mai pot trasa secțiunile după necesitate.

Întrucât două din laturile castellum-ului (de nord și de vest) nu au fost distruse, am considerat necesar să reiau cercetările în anul 2002 cu o secțiune pe latura de nord, pentru a urmări stratigrafia fortificației, ca și situația din perioada romană, când a fost depozit pentru amforele cu ulei.

Secțiunea I din 2002 a fost de 2 x 25 m, iar scopul a fost să obținem noi aspecte referitoare la structura fortificației și a relației acesteia cu incinta.

În decursul săpăturii am constatat că în incinta fortificației nu au putut fi identificate dovezi de locuire, neexistând strat arheologic.

De aceea, interes stratigrafic prezintă numai zona șanțului fortificației. Unele observații anterioare, din anul 1979, când am putut urmări situația complexelor romane, într-o fotografie aeriană de la IPJ Galați din anii '50 ai secolului trecut, am putut reține forma de culoare deschisă a castellum-ului, care era mult mai mare, raportată și la unii tumuli funerari din apropiere, pe care ulterior, pe unii i-am cercetat, în timp ce alții

dispăruseră.

În teritoriu, în prezent se observă o anumită morfologie a șanțului și un dâmb în exterior pe latura de nord. Neputând desfășura secțiunea în acea parte, datorită impedimentelor de la grădini, precum și o intervenție recentă de la groapa unui beci de sub o baracă, săpată tocmai în zona axului șanțului antic, mi-a produs dificultăți în desfășurarea săpăturilor, mai ales privind extragerea unor materiale putrede și mucegăite, care au devenit incomode și din punctul de vedere al întocmirii documentației științifice.

Stratigrafia șanțului de apărare al castellum-ului:

Adâncimea șanțului era la partea superioară (deschidere) de 9 m, iar la bază de 1 m, având o formă rotundă. Taluzurile șanțului antic au, de la suprafața antică de călcare până la 1 m adâncime, o înclinare de 25°, iar mai jos, până la bază taluzurile au o înclinare de 45°. Depunerea arheologică se prezintă astfel:

- partea inferioară a șanțului, unde umplutura are o grosime de 1,5 m, solul are o culoare galben cenușie. În această depunere se află trei nivele de fragmente ceramice provenind numai de la amfore romane, care sunt databile în secolele II-III;

- deasupra urmează depunerea unui sol de culoare închisă, sol îngropat (cernoziom nelevigat), care s-a format în condițiile unei vegetații mai abundente, stimulată de precipitațiile colectate de chiuveta șanțului – situație care a durat, probabil, până în secolul al XIX-lea, când a fost nivelat valul de apărare antic;

- la partea superioară a chiuvetei șanțului, peste cel amintit anterior se află stratul arabil.

În ceea ce privește materialele arheologice, acesta provine numai de la amfore de diferite tipuri.

În nivelul I, de la baza șanțului de apărare, au fost găsite torți cu secțiunea ovală la adâncimea de -2,90 m.

În nivelul al doilea au fost descoperite fragmente de la piciorul amforelor, care prezintă o formă tronconică, cu un umbo în interiorul concavității exterioare, pasta este de culoare roz-gălbui cu pigmentație de la nisipul de culoare maronie.

În stratul ultim, fragmentele ceramice de la amfore au culoarea cafeniu-deschis, iar la gura amforei se afla un brâu semi-inelar, cu o margine prelungită deasupra. Torțile au o formă quasi-dreptunghiulară, cu o carenă pronunțată spre partea exterioară. Tot în acest nivel sunt și fragmente de la amfore cu suprafața canelată.

Din punct de vedere tipologic, amforele din nivelul I aparțin tipului VI/1 din tipologia întocmită de Andrei Opaț3, databile în sec. I-II.

În nivelul al doilea, tipurile de amfore corespund grupei VI B2 databile în secolul al II-lea, după același autor.

Cu privire la specificul amforelor din nivelul al III-lea, ultimul, considerăm că, la fel ca și din cercetările anterioare, pasta devine mai deschisă, corpul amforelor este mai scund, piciorul are o tendință de atrofie – toate acestea fiind caracteristice pentru secolul al IV-lea la această categorie de amfore, care în majoritatea cazurilor au urme de ulei carbonificat pe suprafața interioară.

În spațiul geografic ocupat de lumea carpilor în secolele II-III, prezența atât în așezări, cât și în necropole a acestor tipuri de amfore, a fost demonstrată de Vasile Ursachi4.

Prin funcția economică pe care a avut-o în perioada următoare, aceea de depozit pentru amforele de ulei, reprezintă o contribuție cu privire la modul cum se desfășura acest flux comercial în antichitate – acesta reprezentând o verigă en-gross – pe traseul din spațiul mediteranean către lumea carpilor din spațiul est carpat.

Note

- 1. M. Brudiu, în *Materiale și cercetări arheologice* (a XIV-a Sesiune anuală de rapoarte), Tulcea, 1980, p. 314-320; idem, *Danubius* 10, Galați, 1980, p. 59-72; idem, *Symposia Thracologica* 7, 1989, p. 374-375; M.

-
- Brudiu, L. Brudiu, Symposia Thracologica 5, 1987, p. 37; M. Brudiu, Pontica 31, 1998, p. 209-215.
2. M. Brudiu, Materiale 14; idem, Danubius 10.
3. Andrei Opaît, Peuce 8, 1981, p. 303.
4. Vasile Ursachi, Hierasus, 1978, p. 147-185.
-

Informații suplimentare online

[Raportul 1955 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
